

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання	Рівень вищої освіти	перший (освітньо-професійний)
Кафедра	Аудіовізуального мистецтва	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	021 Аудіовізуального мистецтва та виробництва	Семестри	5

Риторика та ораторська майстерність Семестр 5 (осінь 2021)

Викладач	Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail	al055@ukr.net
Заняття	45 пр.+ 2 конс. + 4 модульних к.р. - залік. Модульний контроль - 8 тиждень навчання.
Адреса	к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11, Практичні : Біб хол.
Е-пошта	A1055@ukr.net

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи та груповий чат в меседжері Telegram і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — РитОр.м.); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи або листи з вигаданим ніком розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *pdf*. Окрім роздруківок (презентації) для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту або персональний чат в меседжері Telegram викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються після занять у робочі дні. У випадку погіршення епідеміологічної обстановки - у груповому чаті в меседжері Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Навчальна та Робоча програми з дисципліни.
2. Основна література з дисципліни.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про АРТ: дизайн, архітектура, театр, кино», «Новини ХДАДМ»).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Риторика та ораторська майстерність» є ознайомлення студентів з основами знань класичної і сучасної риторики як науки про мовленнєву діяльність і на цій основі розвинути в них здатність вільно орієнтуватися в мовно-риторичному середовищі, вміння та навички аналізувати та продукувати риторичні тексти різних жанрів відповідно до мети, функціонального призначення й умов соціальних комунікативних практик. **Завданнями навчальної дисципліни** є сформулювати поняття про предмет, фундаментальні категорії, культурно-історичний генезис та місце риторики в системі гуманітарних наук; дати системне уявлення про головні теоретичні засади риторики, їх еволюцію в історичному контексті; з'ясувати функції складових мовлення та спілкування; ознайомити студентів із засобами комунікації з аудиторією та правилами підготовки до публічних виступів; формувати критичне ставлення до власного мовлення і суспільної мовної практики.

Дисципліна забезпечує загальні компетентності: здатність спілкуватись державною мовою, як усно, так і письмово.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається опануванням основ майбутньої спеціальності.

Дисципліна вивчається протягом 5 семестру 3-го курсу (1,5 кредит ECTS, 53 навчальних годин година, в тому числі 45 годин — аудиторні практичні заняття, 150 години — самостійні). Всього курс має 2 модулі та 10 тем.

Модуль 1. Історія ораторського мистецтва та основні закони риторики.

Тема 1. Вступ

Тема 2. Історія ораторського мистецтва.

Тема 3. Основні закони риторики.

Тема 4. Моделювання аудиторії.

Тема 5. Структура публічного виступу.

Модуль 2. Засоби професійної комунікації

Тема 6. Вербальні засоби комунікації.

Тема 7. Невербальні засоби комунікації.

Тема 8. Звукова культура мовлення.
Тема 9. Мистецтво ведення дискусії.
Тема 10. Риторика в педагогічній практиці.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних занять. Лекційні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення практичних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка письмових завдань за темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	А	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97	Незадовільно	60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	В		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як здобувачам, так і викладачу. За необхідності здобувач має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі здобувачами. У разі необхідності режиму освіти он-лайн, здобувачам надаються методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач вищої освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. У разі необхідності режиму освіти он-лайн, студент надсилає викладачеві самостійно виконані завдання електронною поштою, або в груповий чат в меседжері Telegram. Якщо завдання не виконується студентом вчасно, знижується оцінка.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Можливість зарахування під час накопичення балів результатів неформальної освіти (курси, тренінги, сертифікати) з обов'язковим документальним підтвердженням.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліків тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Осінній семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	1	Практичне заняття	Вступ.	2		
	2	Практичне заняття	Історія ораторського мистецтва.	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	3	Практичне заняття	Основні закони риторики	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	4	Практичне заняття	Моделювання аудиторії.	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат

	5	Практичне заняття	Структура публічного виступу.	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
Модульна контрольна робота № 1						
	6	Практичне заняття	Вербальні засоби комунікації.	5	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	7	Практичне заняття	Невербальні засоби комунікації.	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	8	Практичне заняття	Звукова культура мовлення.	6	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
Модульна контрольна робота № 2						
	9	Практичне заняття	Мистецтво ведення дискусії.	6	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	10	Практичне заняття	Риторика в педагогічній практиці.	6	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
			Залік	2		

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0-7
2	Поточний контроль	0-7
3	Поточний контроль	0-7
4	Поточний контроль	0-7
5	Поточний контроль	0-7
	Проміжний контроль	0-5
6	Поточний контроль	0-7
7	Поточний контроль	0-7
8	Поточний контроль	0-7
	Проміжний контроль	0-5
9	Поточний контроль	0-7
10	Поточний контроль	0-7
	Підсумковий контроль	0-20
	Всього балів	0-100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням

Е	1–3	1–9	Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна література

1. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1994.
2. Галятовский І. Ключ Розуміння. Київ, 1985.
3. Дзюбенко О., Присяжний Т. Культура дискусии. Киев, 1990.
4. Платон. Диалоги. Киев, 1995.
5. Плутарх. Порівняльні життєписи. Київ, 1991.
6. Прокопович Ф. «Про риторичне мистецтво». *Ф. Прокопович. Філософські твори.* Київ, 1979. Т. 1.
7. Сагач Г. Златослів у 2 т. Київ, 1998.
8. Сагач Г. Риторика. Киев, 2000.
9. Сагач Г. Слово животворяще. Київ, 2000.
10. Сагач Г. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації. Київ, 2003.
11. Сагач Г. Риторичний квітник: афористичний золотослів. Київ, 2003.
12. Томан Іржі. Мистецтво говорити. Київ, 1996.
13. Цимбалюк Ю. Латинські прислів'я і приказки. Київ, 1990.
14. Чулінда Л.І. Риторична майстерність. Київ, 2000.
15. Шейнов В. Риторика. Минск, 2000.
16. Шоломенцев В. Этикет и культура общения. Киев, 1995.
17. Щёкин Г. Визуальная психодиагностика. Киев, 2003.

Додаткова література

1. Абрамович С. Риторика та гомілетика. Чернівці, 1995.
2. Вандишев В. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: навч. Посібник. Київ, 2003.
3. Гурвич С. та інш. Основи риторики. Київ, 1978.
4. Діловий етикет. Київ, 2000.
5. Дебати: навч. Посібник. Київ, 2001.
6. Доронніна М. Культура спілкування ділових людей. Київ, 1998.
7. Дудик П. Стилїстика української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2005.
8. Золотослів: Хрестоматія до курсу риторики. Київ, 1992.
9. Зубенко Л. Немцов В. Культура ділового спілкування. Київ, 2000.
10. Зазюн І., Сагач Г. Краса педагогічної дії. Київ, 1997.
11. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. Стилїстика та культура мови. Київ : Довіра, 1999.
12. Карнеги Д. Как выработать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. Днепропетровск, 1996.

13. Кравець Л. «Риторика від джерел до сучасності / Л.Кравець // Українська мова і література в школі. –2000. –№5. –С. 42–46.
14. Логика и риторика. Минск, 1997.
15. Меш Г. 10 уроків ораторської майстерності тим, хто вчиться виступати публічно. Київ, 1993.
16. Молдаван В. Риторика: загальна та суддова. Київ, 1999.